

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський фаховий коледж індустрії, бізнесу та
інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою

Кам'янець-Подільського фахового коледжу
індустрії, бізнесу та інформаційних
технологій

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Голова педагогічної ради

Сергій НИКИФОРЧИН

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

Кам'янець-Подільський
2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну добросередовищність у Кам'янець-Подільському фаховому коледжі індустрії, бізнесу та інформаційних технологій (далі Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між педагогічними працівниками, здобувачами освіти та співробітниками Кам'янець-Подільського фахового коледжу індустрії, бізнесу та інформаційних технологій (далі Коледж).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту коледжу, Правил внутрішнього розпорядку коледжу, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних (локальних) документів.

Текст Положення розроблено з урахуванням пропозицій педагогічного колективу та студентів коледжу, органів студентського самоврядування та профспілкової організації.

1.3. Положення є складовою частиною внутрішньої нормативної бази системи забезпечення якості фахової передвищої освіти та якості освітньої, наукової, методичної й інноваційної діяльності і розроблено з метою:

- визначення принципів і встановлення норм академічної добросередовищності як невід'ємної складової професійної етики та корпоративної культури;
- формування сприятливого академічного середовища для забезпечення високої якості освітнього процесу, отримання вагомих результатів, що містять об'єктивну новизну, встановлення взаємодовіри і взаємоповаги між всіма членами колективу, адміністрацією та здобувачами освіти;
- забезпечення всебічного розвитку інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу всіх учасників освітнього процесу;
- створення позитивного іміджу та репутації Коледжу як сучасного закладу фахової передвищої освіти, забезпечення його публічності, прозорості та відкритості.

1.4. Педагогічні працівники, співробітники та здобувачі освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного

потенціалу, підвищення престижу Коледжу, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

2. ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1.1. У Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Академічна добочесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень .

Академічний plagiat – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Академічне шахрайство – використання під час контрольних заходів непередбачених допоміжних матеріалів та/або технічних засобів, проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами, подавання як результатів власної праці творів, виконаних іншими особами, у тому числі на замовлення.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний plagiat, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Несанкціонована співпраця – надання здобувачам освіти допомоги педагогічними (науково-педагогічними) працівниками, батьками або іншими особами, що не передбачена умовами виконання завдань.

Необ'єктивне оцінювання – необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти, їхніх творчих здобутків, а також компетентностей педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладів фахової передвищої освіти під час їх атестації або сертифікації.

Потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службові особи – особи, які постійно чи тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється службовою особою установи, організації, судом або законом.

2.2. Загальними моральними принципами, якими мають керуватися учасники освітнього процесу, є:

- *Принцип законності.* У своїй діяльності учасники освітнього процесу мають суверо дотримуватися законодавства, а також стимулювати до цього інших.

- *Принцип чесності та порядності.* У навчальній та викладацькій діяльності, у наукових дослідженнях, у практичній роботі тощо учасники освітнього процесу зобов'язані діяти чесно, бути відвертими й у жодному разі свідомо не висувати неправдивих тверджень.

- *Принцип взаємної довіри.* Атмосфера довіри заоочує вільний обмін ідеями та інформацією, сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей, позбавляє страху, що результати діяльності може бути вкрадено, кар'єру спалюжено, а репутацію підірвано.

- *Принцип компетентності й професіоналізму.* Студенти та педагогічні працівники коледжу зобов'язані підтримувати найвищий рівень компетентності у роботі та навчанні. Імперативом є постійне підвищення ними свого освітнього і професійного рівня як форми здійснення принципу «від освіти на все життя – до освіти протягом усього життя».
- *Принцип відповідальності.* Студенти і педагогічні працівники коледжу мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання. Бути відповідальним означає протистояти ганебним вчинкам, негативному впливу інших осіб і бути прикладом для інших.
- *Принцип партнерства і взаємодопомоги.* З метою підвищення якості навчальних та науково-дослідницьких результатів учасники освітнього процесу орієнтуються на партнерську взаємодію.
- *Принцип взаємоповаги.* Повага в освітньому середовищі має бути взаємною, виявлятися як до інших, так і до себе. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні думки та ідеї.
- *Принцип прозорості.* З метою уникнення зловживань з боку учасників освітнього процесу необхідно, щоб усі процедури, які стосуються освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності, були прозорими.
- *Принцип поваги і дотримання авторських та суміжних прав,* а також принципів наукової етики.

Метою реалізації принципів академічної добroчесності є забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень. Дотримання зазначених вище принципів має бути справою добroчесності всіх без винятку членів колективу коледжу.

3. ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1 Формування академічної добroчесності здобувачів освіти є одним із завдань Коледжу.

3.2. Дотримання академічної добroчесності педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України у сфері освіти, фахової передвищої та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної добродетелі здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- уникнення приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- відповідальність за порушення академічної добродетелі.

3.3. Дотримання академічної добродетелі здобувачами фахової передвищої освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України у сфері освіти, фахової передвищої та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- повагу до педагогічних працівників та співробітників коледжу;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань для поточного та підсумкового оцінювання результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства України про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- відповідальність за порушення академічної добродетелі;
- інформування адміністрації коледжу у разі виявлення та встановлення фактів порушення академічної добродетелі.

4. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОДЕСНОСТІ

4.1. Реалізація політики академічної добродетелі Коледжу здійснюється через:

- діяльність групи сприяння академічній добродетелі у коледжі;
- створення і функціонування системи запобігання та виявлення академічного плаґіату;

правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;

- перевірка (вибіркова чи суцільна) дипломних проектів (робіт) на предмет академічного plagiatу;
- створення електронного репозиторію курсових робіт та дипломних проектів (робіт);
- посилення вимог до процесу рецензування статей, методичних матеріалів, що затверджуються методичною радою шляхом запровадження процедур подвійного рецензування та програмної перевірки поданих матеріалів на предмет академічного plagiatу.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ НОРМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Кожен учасник освітнього процесу несе відповідальність за дотримання принципів і правил академічної добочесності в навчальній, творчій та науковій діяльності. Кожен учасник освітнього процесу мусить реагувати на порушення або спроби порушень принципів і правил академічної добочесності іншими особами, зокрема:

- вказувати учасникам освітнього процесу на неприпустимість здійснення нечесної поведінки в навчальній, науковій та творчій діяльності;
- повідомляти адміністрацію коледжу, керівників структурних підрозділів, або органи студентського самоврядування, в тому числі письмово, про порушення учасниками освітнього процесу правил академічної добочесності;
- звертатися до групи сприяння академічній добочесності з метою розгляду порушень академічної добочесності учасниками освітнього процесу та притягнення їх до відповідальності.

5.2. Питання щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів і правил академічної добочесності щосеместру розглядаються на засіданнях педагогічної ради Коледжу та засіданнях циклових комісій.

5.3. Директор Коледжу та колегіальний орган управління (педагогічна рада) забезпечують дотримання принципів академічної добочесності в закладі освіти у межах своєї компетенції.

5.4. Контроль за дотриманням педагогічними працівниками і здобувачів освіти принципів та правил академічної добочесності здійснюють голови циклових комісій, завідувачі відділень, члени групи сприяння академічній добочесності, директор коледжу.

5.5. За інформування здобувачів фахової передвищої освіти про неприпустимість порушення академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності відповідають завідувачі відділень та куратори академічних груп.

5.6. За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники коледжу можуть притягатися до такої академічної відповіданості:

- догана;
- позбавлення на певний строк премій, надбавок, інших заохочень;
- відмова у присвоєнні, підтвердженні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення на строк від одного до п'яти років права брати участь у роботі комісій з атестації педагогічних працівників, з акредитації освітньо-професійних програм, з інституційного аудиту закладів освіти, у журі учнівських і студентських олімпіад та інших змагань, у дорадчих і робочих органах, створюваних органами державної влади та органами місцевого самоврядування;
- недопуск до проходження сертифікації строком на три роки, позбавлення сертифіката;
- обмеження права на вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- прийняття атестаційною комісією рішення про невідповідність займаній посаді педагогічного працівника;
- недопущення до участі у конкурсі на посаду керівника закладу фахової передвищої освіти строком на п'ять років.

5.7. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть притягатися до такої академічної відповіданості:

- зауваження*;
- повідомлення батькам, законним представникам*;
- повторне проходження поточного, підсумкового та/або річного оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо)*;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми*;
- повторне проходження державної підсумкової атестації та/або атестації здобувачів;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої, (освітньо-професійної) програми;

- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення отриманих з порушенням академічної доброчесності призових місць на учнівських та студентських змаганнях, турнірах, олімпіадах, конкурсах;
- позбавлення наданих закладом фахової передвищої освіти пільг з оплати навчання;
- відрахування з коледжу.

5.8. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності, а також види відповідальності за конкретні порушення визначаються групою сприяння академічній доброчесності Коледжу.

5.9. Рішення про академічну відповідальність здобувачів освіти, передбачену пунктами *, приймає педагогічний працівник, який виявив порушення. В інших випадках рішення може прийматися керівником та/або педагогічною радою коледжу за погодженням з органами студентського самоврядування.

5.10. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ГРУПИ СПРИЯННЯ АКАДЕМІЧНІЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. Група сприяння академічній доброчесності (далі – Група) – колегіальний орган, на який покладені такі завдання:

- організаційно-методичне забезпечення виконання прийнятих в коледжі стандартів академічної доброчесності;
- виявлення порушень принципів і правил академічної доброчесності з боку учасників освітнього процесу;

- розгляд скарг про підозру в застосуванні неетичних практик у навчальній і методичній, науковій діяльності;
- надання пропозицій керівництву коледжу (керівникам структурних підрозділів) щодо притягнення порушників академічної добroчесності до відповідальності й накладання відповідних санкцій.

6.2. До складу Групи входять: заступник директора з навчальної роботи, заступник директора з виховної роботи, методист коледжу, завідувачі відділення, завідувач бібліотеки, практичний психолог, юрисконсульт, голова студентської ради та три представники від педагогічних працівників.

6.3. Склад Групи сприяння академічній добroчесності затверджується наказом директора терміном на один навчальний рік.

6.4. До членів Групи не можуть обиратися особи, які притягувалися до відповідальності за порушення цього Положення та нормативно-правових актів Коледжу.

Члени Групи, проти яких висунуто звинувачення в порушенні цього Положення, не можуть брати участь у її засіданнях. Члени Групи, які були звинувачені в порушенні цього Положення, відстороняються від діяльності в Групі, а на їх місце обираються інші особи.

6.5. Голова Групи, його заступник і секретар обираються з числа її членів на першому засіданні простою більшістю голосів шляхом відкритого голосування. На першому засіданні ухвалюється план роботи Групи на навчальний рік, про виконання якого голова Групи звітує перед педагогічною радою коледжу, не рідше одного разу впродовж навчального року.

6.6. Засідання Групи проводяться відповідно до плану роботи (але не рідше одного разу на семестр) або позачергово у випадках, зазначених в пункті 6.8.

Засідання вважається правомірним, якщо в ньому беруть участь 2/3 складу її членів.

6.7. Рішення Групи приймаються на її засіданні простою більшістю голосів відкритим голосуванням і оформляються протоколом, який підписують голова і секретар Групи.

6.8. Будь-який учасник освітнього процесу, який став свідком або має серйозну причину вважати, що стався факт порушення, зазначеного в пункті 4.2. цього Положення, має право подати офіційну скаргу на ім'я голови Групи. Голова Групи не пізніше, ніж через 10 календарних днів після подання скарги

оголошує про проведення позачергового засідання, на якому відбувається розгляд скарги.

Особа, що подала скаргу, повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази (відео-, аудіоматеріали, письмові показання тощо).

6.9. Процедура розгляду питання про порушення академічної доброчесності включає такі стадії:

6.9.1. Повідомлення особи про подання скарги. Відповідач має бути ознайомлений із висунутою проти нього підозрою, особливостями процедури розгляду даного питання. Допускається право вето відповідача щодо будь-якого члена Групи, якщо підозри в його упередженості є обґрунтованими.

Здобувач освіти, педагогічний працівник може визнати свою вину в допущеному порушенні. У такому разі розгляд питання не проводиться, а факт визнання провини враховується під час визначення виду відповідальності.

6.9.2. Встановлення факту порушення академічної доброчесності, що передбачає:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який учасник освітнього процесу, якому відомі обставини, що стосуються справи);
- вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи);
- проведення консультацій з експертами (експертом може бути особа, якій доручено провести дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, й дати висновок із питань, які виникають під час розгляду справи і стосуються сфери її спеціальних знань);
- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного встановлення порушення академічної доброчесності.

6.9.3. Підготовка звіту. За результатами розгляду питання та з'ясування всіх істотних обставин Група готує письмовий звіт, який містить такі складові:

- вступна частина (дата складання та строки встановлення факту порушення академічної доброчесності, учасники процедури розгляду порушення правил академічної чесності та зміст скарги);
- описова частина (інформація за суттю питання, яка була розглянута Групою);
- мотивувальна частина (обставини та докази, які взято до уваги);
- резолютивна частина (офіційні висновки та рекомендації для прийняття рішення).

Якщо будь-який член Групи не погоджується зі звітом, він має право викласти окремо свою думку, що є невід'ємною частиною звіту. Усі учасники процесу порушення академічної доброчесності мають бути ознайомлені з

6.10. Особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має права, передбачені п. 5.10. цього Положення.

6.11. Звіт Групи щодо розгляду питання про порушення академічної доброчесності впродовж трьох днів подається директору Коледжу, який на його підставі приймає відповідне рішення про застосування заходів, притягнення особи до відповідальності за порушення академічної доброчесності. Прийняте рішення є підставою для видання відповідного наказу по коледжу.

У випадку виникнення нових обставин справи або недостатнього вивчення Групою усіх поданих матеріалів директор Коледжу може направити справу на додатковий розгляд.

6.12. Група повинна забезпечити конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності та не допускати поширення інформації за межі відповідних регламентних процедур. Лише учасники процедури розгляду порушення академічної доброчесності можуть бути ознайомлені зі змістом скарги та матеріалами справи.

6.13. Рішення про притягнення до відповідальності за порушення академічної доброчесності може бути оскаржене в письмовій формі впродовж десяти днів з моменту ознайомлення з прийнятым рішенням. Апеляція подається на ім'я директора коледжу, який призначає склад апеляційної комісії для повторного розгляду справи. Апеляційна комісія зі свого боку розглядає питання за процедурою, зазначеною у пункті 6.8, та готове новий звіт про факт порушення академічної доброчесності, який передає на розгляд директору коледжу. Остаточне рішення приймається директором Коледжу або уповноваженою ним особою.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Це Положення затверджується рішенням педагогічної ради Коледжу. Зміни та доповнення до Положення виносяться на розгляд педагогічної ради за поданням профспілкової організації, студентської ради, педагогічних працівників і вносяться виключно за її рішенням.

7.2. Усі учасники освітнього процесу мають бути обізнані щодо принципів і норм Положення. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є виправданням неетичної поведінки та порушення правил академічної доброчесності.

7.3. Незнання правил і принципів дотримання академічної доброчесності, зазначених у цьому Положенні, не звільнює від відповідальності за їх порушення.

7.4. Коледж забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.